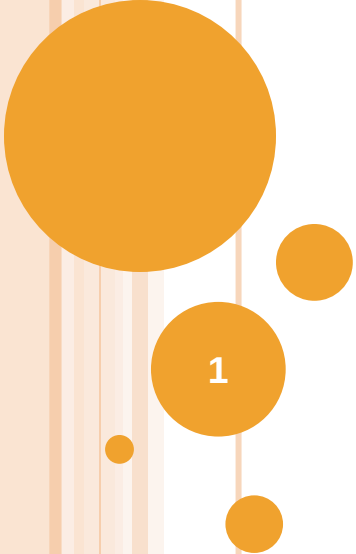
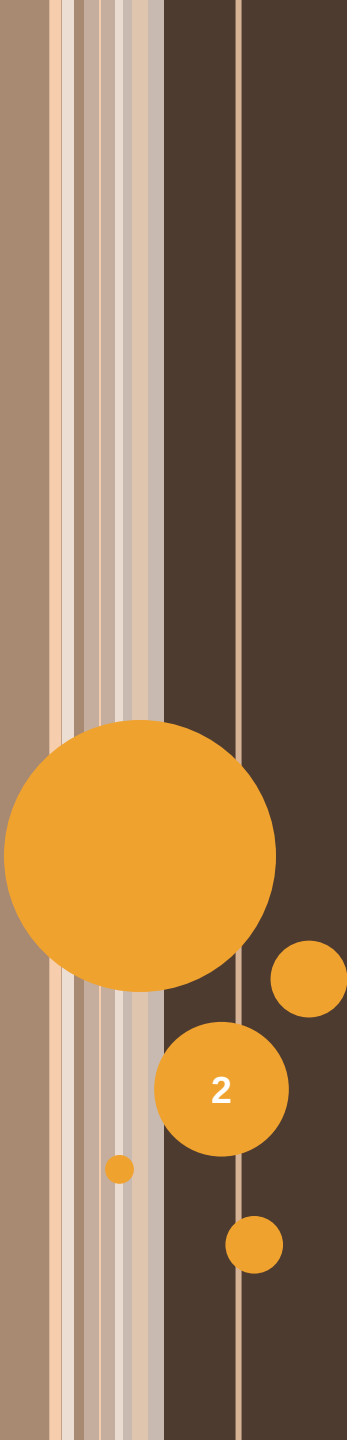

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Β' ΤΑΞΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο – ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

5.3 Η μετανάστευση

2

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 1/23

Μετανάστευση

Η μετακίνηση
ανθρώπων
είτε
μεμονωμένα
είτε κατά
ομάδες.

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 2/23

Μετανάστευση στην αρχαιότητα.

Η μετανάστευση είναι πανάρχαιο φαινόμενο.

Δεν υπάρχει ιστορική περίοδος που να μην υπάρχει το φαινόμενο της μετανάστευσης.

Μετανάστης

- ☐ Ο μετανάστης φεύγει από τη χώρα του με τη θέλησή του.
- ☐ Μπορεί να λάβει άδεια παραμονής.

Πρόσφυγας

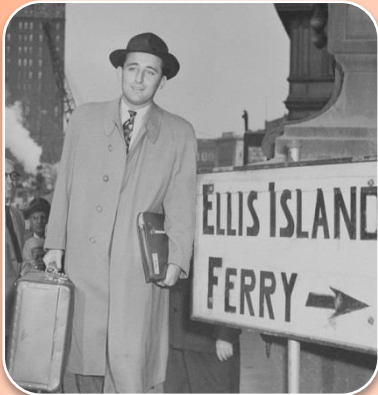
- ☐ Εγκαταλείπει τη χώρα του ακούσια για να αποφύγει δίωξη για πολιτικούς, εθνικούς, θρησκευτικούς λόγους.
- ☐ Μπορεί να του χορηγηθεί πολιτικό άσυλο.

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 4/23

Αρχές του 20^{ου} αιώνα

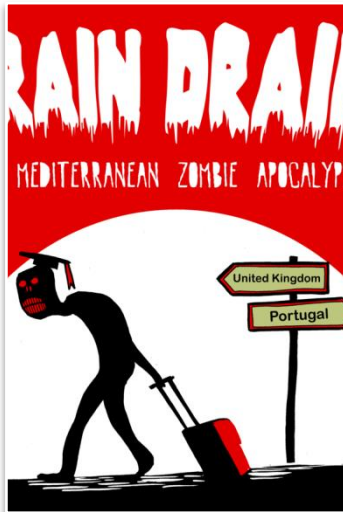
- Μετά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο, η αμερικανική ήπειρος είναι ο κύριος μεταναστευτικός προορισμός πολλών Ευρωπαίων.

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο

- Η Δυτική Γερμανία, η Σουηδία, το Βέλγιο, οι Η.Π.Α., ο Καναδάς, η Αυστραλία και οι χώρες της Λατινικής Αμερικής είναι οι χώρες υποδοχής.

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 5/23

Τα τελευταία χρόνια

- Λόγω της οικονομικής κρίσης χιλιάδες νέοι επιστήμονες μεταναστεύουν σε άλλες χώρες. Αυτό το φαινόμενο λέγεται «διαρροή εγκεφάλων» ή “brain drain”.

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 6/23

Μικρασιατική καταστροφή 1922.

- 1,5 εκατ. Έλληνες έγιναν πρόσφυγες.

Εμφύλιος πόλεμος 1946-1949.

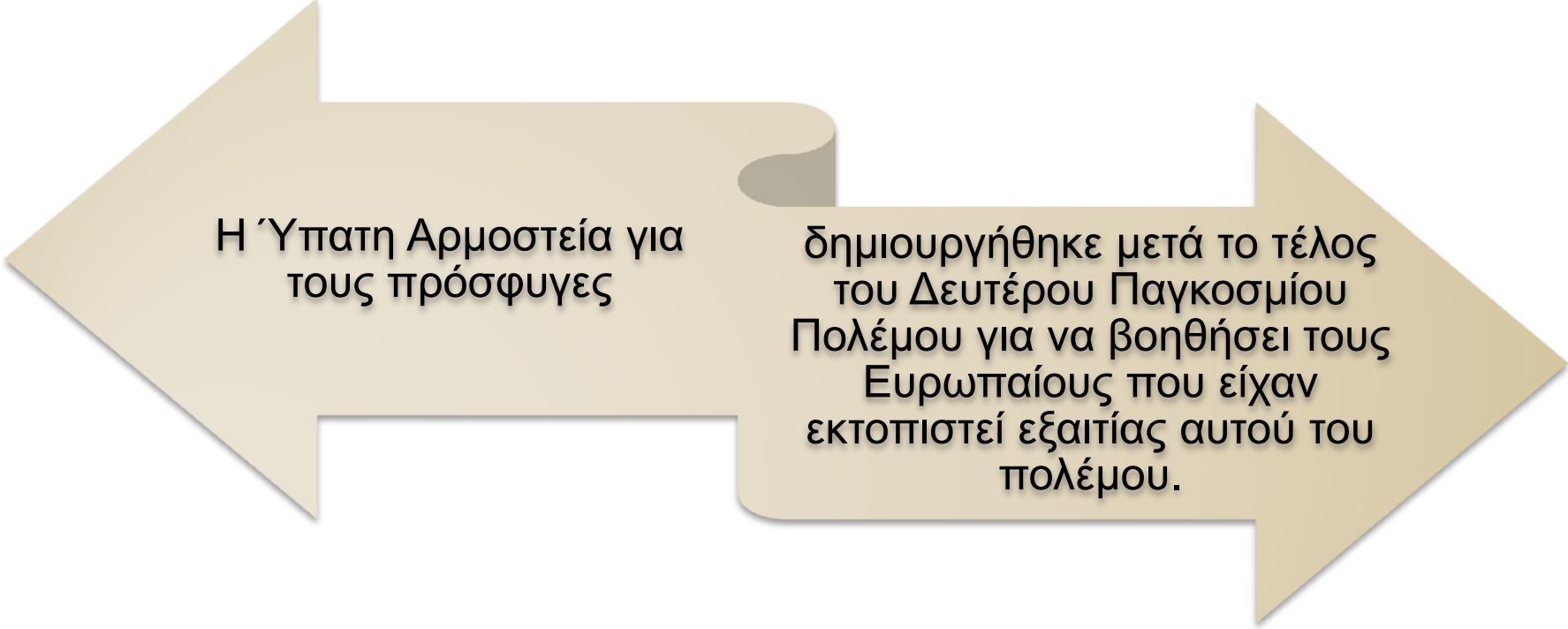
- Στην Ουγγαρία μεταφέρθηκαν περίπου 7.000 άτομα· μάλιστα, σε έκταση που παραχωρήθηκε από την κυβέρνηση στο λεγόμενο «κτήμα Σίνα», οικοδομήθηκε από τους ίδιους τους πρόσφυγες το χωριό που λίγο αργότερα ονομάστηκε «Μπελογιάννης».

Τουρκική εισβολή στην Κύπρο 1974.

- Χιλιάδες Κύπριοι εγκατέλειψαν τα χωριά και τις πόλεις τους.

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 7/23

Η Ύπατη Αρμοστεία για
τους πρόσφυγες

δημιουργήθηκε μετά το τέλος
του Δευτέρου Παγκοσμίου
Πολέμου για να βοηθήσει τους
Ευρωπαίους που είχαν
εκτοπιστεί εξαιτίας αυτού του
πολέμου.

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 8/23

Η Υπατη Αρμοστεία του
ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

- Ιδρύθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 1950 από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, με εντολή να καθοδηγεί και να συντονίζει τη διεθνή δράση για την προστασία των προσφύγων και την εξεύρεση βιώσιμων λύσεων. Κύριο μέλημά της είναι να διασφαλίζει ότι κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να ζητήσει άσυλο και να βρει καταφύγιο σε μια άλλη χώρα, με την προοπτική του εθελοντικού επαναπατρισμού, της τοπικής ένταξης στη χώρα ασύλου ή της μετεγκατάστασης σε τρίτη χώρα.

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 9/23

- Η Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων είναι το βασικό νομικό κείμενο που ορίζει ποιος είναι πρόσφυγας, τα δικαιώματά τους και τις νομικές υποχρεώσεις των κρατών.

Η Συνθήκη
της Γενεύης

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 10/23

Ποιος είναι
πρόσφυγας;

- Το άρθρο 1 της Σύμβασης καθορίζει ακριβώς το ποιος είναι ο πρόσφυγας.
-
- Είναι ένα άτομο που βρίσκεται εκτός της χώρας καταγωγής του ή του τόπου κατοικίας του, έχει δικαιολογημένο φόβο δίωξης για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ορισμένη κοινωνική ομάδα ή λόγω πολιτικών πεποιθήσεων και εξαιτίας αυτού του φόβου δίωξης αδυνατεί ή δεν επιθυμεί να απολαμβάνει την προστασία αυτής της χώρας ή την επιστροφή σ' αυτήν.

Σύμβαση της 28.4.1951 για τη Καθεστώς των Προσφύγων

Υπογράφηκε στην Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951

Έναρξη ισχύος: 22 Απριλίου 1954 σύμφωνα με το άρθρο 43

Κείμενο: Ηνωμένα Έθνη, Συλλογή Συμβάσεων Νο. 2545, Τόμος 189, Σελ. 137

[όπως κυρώθηκε με το ν.δ. 3989 της 19/26 Σ/βρίου 1959: περί κυρώσεως της πολυμερούς Συμβάσεως περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων (ΦΕΚ Α' 201)]

Άρθρον μόνον: - Κυρούται και έχει πλήρη ισχύ Νόμου η εν Γενεύη συναφθείσα τη 28 Ιουλίου 1951 και υπό της Ελλάδος τη 10 Απριλίου 1952 υπογραφείσα πολυμερής Σύμβασις περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, ομού μετά των παραρτημάτων αυτής και των προσηρητημένων αυτή επιφυλάξεων, ως έπεται το κείμενο εν Αγγλικώ πρωτοτύπω και εν Ελληνική μεταφράσει.

Εν τη Ελλ. Β. Πρεσβεία Ρώμης τη 17 Σεπτεμβρίου 1959

Εθεωρήθη και ετέθη η μεγάλη του Κράτους σφραγίς

Εν Αθήναις τη 19η Σεπτεμβρίου 1959

Σύμβασις Περί Του Καθεστώτος Των Προσφύγων

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη,

Έχοντα υπ' όψιν ότι ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών και η Παγκόσμιος Διακήρυξις των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου εγκριθείσα υπό της Γενικής Συνελεύσεως την 10ην Δεκεμβρίου 1948, επεβεβαίωσαν την αρχήν ότι δέον όπως οι άνθρωποι απολαύουν των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών άνευ διακρίσεως τινός. -

Έχοντα υπ' όψιν ότι ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών έχει επανειλημμένως εκδηλώσει το ζήτηρόν αυτού ενδιαφέρον δια τους Πρόσφυγας και προσεπάθησεν όπως τους εξασφαλίση την ευρύτεραν δυνατόν άσκησιν των θεμελιωδών τούτων δικαιωμάτων και ελευθεριών. -

Έχοντα υπ' όψιν ότι είναι ευκαίτια τόσο η αναθεώρησις και κωδικοποίησις των προϋπαρχουσών διεθνών συμφωνιών των αναφερομένων εις το Καθεστώς των Προσφύγων όσον και η επέκτασις της εφαρμογής αυτών και της εις τους πρόσφυγας παρεχομένης υπό τούτων προστασίας, δια μιας νέας συμφωνίας. -

Έχοντα υπ' όψιν ότι η παροχή ασύλου δυνατόν να συνεπάγεται εξαιρετικώς μεγάλην επιβάρυνσιν εις ωρισμένας χώρας και ότι η ικανοποιητική λύσις προβλήματος, ούτινος η διεθνής έκτασις και φύσις έχουν αναγνωρισθεί υπό του Ο.Η.Ε., δεν δύναται κατά συνέπειαν να επιτευχθή άνευ της διεθνούς συνεργασίας. -

Εκφράζοντα την ευχήν όπως άπαντα τα Κράτη, αναγνωρίζοντα τον κοινωνικόν και ανθρωπιστικόν χαρακτήρα του προβλήματος των προσφύγων, πράξουν πάν ό, τι τοις είναι δυνατόν ίνα το πρόβλημα τούτο μη αποβή αιτία εντάσεων των διεθνών σχέσεων. -

Λαμβάνουσα υπό σημείωσιν ότι ο Υπατος Αρμοστής των Ηνωμένων Εθνών δια τους Πρόσφυγας καθήκον έχει να επιτηρή τα της εφαρμογής των εξασφαλιζουσών την προστασίαν των προσφύγων διεθνών συμβάσεων και αναγνωρίζοντα ότι ο αποτελεσματικός συντονισμός των δια την λύσιν του προβλήματος τούτου ληφθέντων μέτρων θέλει εξαρτηθή εκ της συνεργασίας των Κρατών μετά

ΣΥΝΟΗΚΗ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ

Αυτό το κείμενο παρείχε προστασία στους Ευρωπαίους πρόσφυγες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ενώ το Πρωτόκολλο του 1967 διεύρυνε την εντολή της Ύπατης Αρμοστείας καθώς το

πρόβλημα των εκτοπισμένων πληθυσμών εξαπλωνόταν σε όλο τον κόσμο.

Συνολικά 140 χώρες έχουν υπογράψει το ένα ή και τα δύο κείμενα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 12/23

- Άρθρο 5, παρ. 2.
- Όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας τους, χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων. Εξαιρέσεις επιτρέπονται στις περιπτώσεις που προβλέπει το διεθνές δίκαιο.
- Απαγορεύεται η έκδοση αλλοδαπού που διώκεται για τη δράση του υπέρ της ελευθερίας.

Σύνταγμα
της Ελλάδος

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 13/23

Συμφωνία Σένγκεν

- Η συμφωνία Σένγκεν, που υπογράφηκε στις 14 Ιουνίου 1985 μεταξύ της Γερμανίας, του Βελγίου, της Γαλλίας, του Λουξεμβούργου και των Κάτω Χωρών, αποσκοπεί στην προοδευτική κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα και θεσπίζει καθεστώς ελεύθερης κυκλοφορίας όλων των υπηκόων των κρατών τα οποία την έχουν υπογράψει, των άλλων κρατών της Κοινότητας ή τρίτων χωρών.
- Η Ελλάδα υπέγραψε τη συμφωνία το 1992.

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 14/23

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 15/23

Χώρα
προέλευσης

- Η χώρα από την οποία μεταναστεύει κάποιος.

Χώρα
υποδοχής

- Η χώρα προς την οποία μεταναστεύει κάποιος.

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 16/23

Παράδειγμα εσωτερικής μετανάστευσης

Η Αθήνα είναι προϊόν εσωτερικής μετανάστευσης κυρίως τη δεκαετίες του 1960 και 1970.

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 17/23

Με κριτήριο το αν είναι
ηθελημένη η
μετακίνηση.

- Εκούσια
- Αναγκαστική

Με κριτήριο το
χρονικό διάστημα.

- Μόνιμη
- Προσωρινή

Με κριτήριο το αν η
μετακίνηση αφορά νέο
τόπο εγκατάστασης ή
ήδη κατοικημένο.

- Πρωτογενής
- Δευτερογενής

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 18/23

Με κριτήριο τις
αλλαγές και τις
επιπτώσεις της
μετανάστευσης.

- Συντηρητική
- Προοδευτική

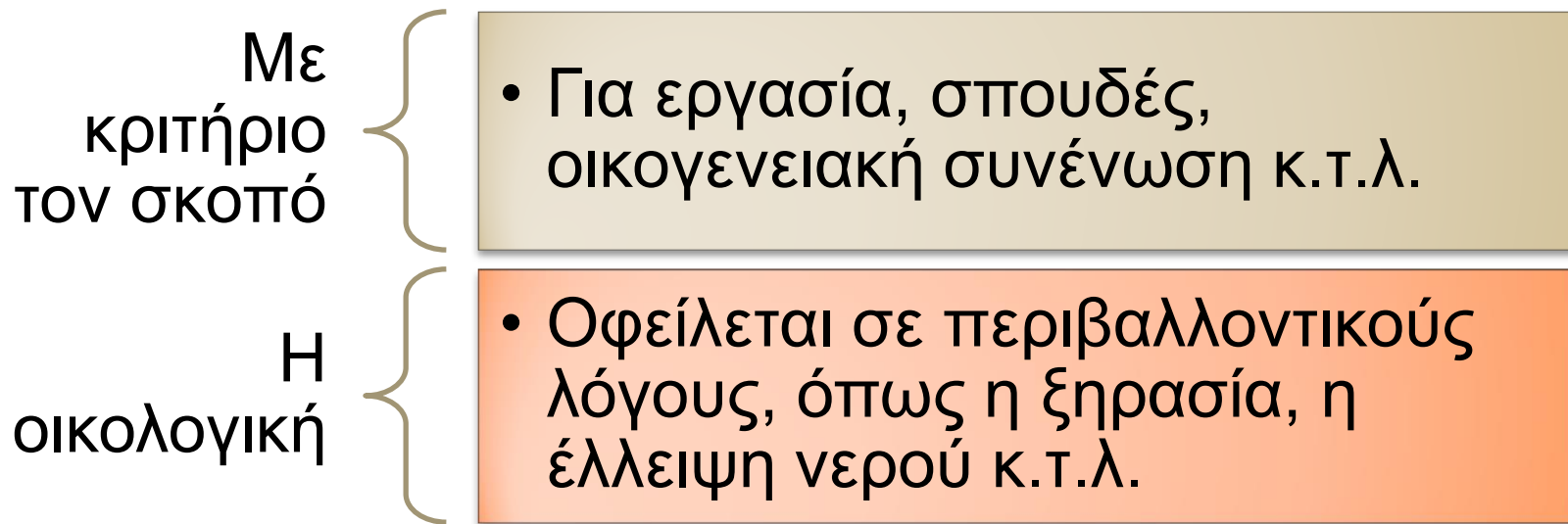
Με κριτήριο μέγεθος.

- Ατομική
- Οικογενειακή

Με κριτήριο την
ύπαρξη ταξιδιωτικών
εγγράφων.

- Νόμιμη
- Παράνομη

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 19/23

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 20/23

Παλιννόστηση ή επαναπατρισμός

Η επιστροφή μεταναστών στη χώρα προέλευσής τους ή ομοεθνών, που οι πρόγονοί τους του έφυγαν στο παρελθόν από τον τόπο τους, στη χώρα καταγωγής τους.

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 21/23

Αιτίες της μετανάστευσης

- Το φυσικό περιβάλλον και η γεωγραφική θέση μιας περιοχής.
- Η αναζήτηση εργασίας.
- Η μετακίνηση για καλύτερη ζωή.
- Οι φυσικές καταστροφές.
- Οι πόλεμοι, οι συρράξεις και εχθροπραξίες.
- Οικογενειακοί λόγοι.
- Λόγοι εξερεύνησης και τυχοδιωκτισμού.

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 22/23

Κοινωνικές-
οικονομικές-
πολιτικές
συνέπειες

5.3 Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ 23/23

«Ο θάνατος, η
ξενιτιά, η πίκρα, η
ορφάνια, τα τέσσερα
ζυγιάστηκαν,
βαρύτερα είναι τα
ξένα».